

Lavičky k posezení u vody. Foto Jiří Karnecki

a prudký svah k Průmyslové ulici. Levý břeh byl opevňován jen pomístně. Zhruba v polovině úpravy byl levý břeh seříznut na kolmou stěnu pro možnost hnízdění ledňáčka. Dno bylo ponecháno přírodní, s mozaikovitě usazenými kameny a kamennými prahy. Bylo tak vybudováno přírodě blízké a zároveň stabilní koryto potoka, které poskytuje životní prostor vodním rostlinám a živočichům. Pro zatraktivnění Rokytky zde byly vybudovány pozvolné sestupy k vodě i malé posezení. Celkově bylo takto upraveno 600 m koryta. Mezi Rokytkou a náhonem na Kejřův mlýn se díky spolupráci se soukromým developerem podařilo v místě bývalého koupaliště obnovit malý rybníček. Odtok z rybníčku tvoří meandrující koryto potoka, vedle kterého byly ještě vybudovány dvě malé tůňe.

ÚPRAVA PODÉL HOŘEJŠÍHO RYBNÍKA V ROCE 2012

Rokytky v okolí Hořejšího rybníka v Praze 9 Hloubětíně prošla v posledním století mnoha zásadními změnami. Původně protékala přímo skrz Hořejší rybník. V roce 1961 v rámci rekonstrukce rybníka a výstavby přírodního koupaliště byla vybudována dělicí hráz a rybník byl přestavěn na boční. Pro napouštění rybníka byl na nátoky vybudován stupeň a koryto bylo vydlážděno. Níže po toku byl pak postaven pokusný hydrostatický jez, zvaný Jermářův. Oba stupně měly výšku cca 1,5 m a tvořily migrační překážku.

V rámci revitalizace tohoto 450 m dlouhého úseku Rokytky bylo provedeno odstranění zbytků již nefunkčního Jermářova jezu a doprovodných betonových konstrukcí a výškový rozdíl koryta nad a pod jezem byl vyřešen balvanitým skluzem. Balvanitý skluz nahradil i původní stupeň na nátok do rybníka. **Oba skluzy jsou migračně prostupné pro běžné druhy ryb vyskytující se v Rokytky, jako je hrouzek obecný a jelec tloušť.** Rekonstrukcí prošel i Hořejší

Nový balvanitý skluz. Foto Jiří Karnecki

rybník, který byl odbahněn, byly opraveny hráze a pro zatraktivnění lokality zde bylo vybudováno molo na koupání.

REVITALIZACE NAD HOŘEJŠÍM RYBNÍKEM V ROCE 2014

Nad Hořejším rybníkem byla Rokytky napřímena začátkem 20. století a břehy byly osázeny alejemi hrušní a ořešáků. Na levém břehu přiléhaly k Rokytky městské louky nízké ekologické hodnoty. Koryto Rokytky bylo v těchto místech zdevastováno početnou kolonií nutrií.

V rámci revitalizace bylo celé koryto Rokytky nad Hořejším rybníkem v délce 518 m přeloženo do louky na levém břehu.

Cílem bylo vytvořit přírodě blízké, klikatící se a mělké koryto, takové, jak asi vypadalo před regulací. Aby byla zachována kapacita průtočného profilu, byla nejprve uprostřed louky vytvořena 20-30 m široká berma, do které bylo nové koryto vymodelováno. V obloucích vzniklo několik malých vodních ploch a našlo se zde i místo pro vybudování kolmé stěny pro ledňáčky. Při výstavbě bermy bylo zjištěno, že celá louka byla v minulosti zavezena až 1,5 m vysokými navážkami. Dle archeologického průzkumu se jednalo o směs zeminy a suti z demolice historických domů z centra města. Zřejmě zde bylo uloženo i bahno z Hořejšího rybníka. Aby nové revitalizační koryto bylo stabilní byla potřeba v rozsahu bermy odstranit celou vrstvu navážek.

Vytěženo tak bylo cca 10 000 m³ zeminy, čímž vznikl významný retenční prostor. Koryto Rokytky bylo prodlouženo o cca 380 m.

Původní koryto Rokytky bylo zasypáno. Pro zvýšení ochrany okolních nemovitostí byla louka v blízkosti zástavby navýšena o cca 0,7 m. Součástí akce byla i výstavba mlatové cyklostezky. Ze starých pokácených stromů bylo na začátku úpravy vybudováno broukoviště a byl zde obnoven historický hruškový sad. Celkově zde došlo k zatraktivnění lokality a propojení vodního prostředí s okolní krajinou.

REVITALIZACE KORYTA POD SMETANKOU V ROCE 2013

I pod vrchem Smetanka dostala Rokytky výrazných proměn. Historicky zde bylo meandrující koryto, a dokonce i mlýnský náhon. V 19. století zde byla Rokytky napřímena a okolí zavezeno. Břehy pak zarostly neprostupným porostem trnovníku akátu. V tomto úseku bylo možné využít stávající koryto potoka a část pravého břehu v šířce 10 m. Revitalizace v této 530 m dlouhé části Rokytky spočívala v odtěžení skládek, rozšíření a rozčlenění koryta a vytvoření ekologické bermy. **V korytě byly vytvořeny dva malé ostrůvky a jedna stěna pro ledňáčky, kteří se v této lokalitě často vyskytovali, ale neměli zde vhodné podmínky k hnízdění. Hnízdění ledňáčka bylo prokázáno hned další rok po revitalizaci.** Do koryta potoka bylo vloženo a stabilizováno několik kmenů z okolních pokácených

Ekologická berma s ostrůvkem. Foto Jiří Karnecki

stromů, které budou ve vodě sloužit jako mrtvé dřevo. To je velmi důležitou součástí vodních ekosystémů. Díky prosvětlení koryta se v potoce začala rozvíjet i vodní vegetace, jako například lakušníky.

Součástí revitalizace byla i úprava soutoku Rokytky s Malou Rokytkou, kde bylo odtěženo až 2 m skládek a vznikl zde příjemný přístup k vodě.

Díky revitalizačním opatřením se Rokytky v této části stala znovu součástí městské rekreační zeleně. Na mnoha místech se dá velmi pohodlně sestoupit až přímo k vodní

hladině. Jeden z ostrůvků hned obsadily děti jako piráti z Hrdlořez. V rámci další etapy projektu se připravuje ještě rozvolnění levého břehu, kde nyní vedou kabely 22 kW a nebylo zde možné provést revitalizaci. Vzhledem k tomu, že všechny revitalizační úpravy Rokytky na sebe více méně navazují, stala se z tohoto dříve zapomenutého území vyhledávaná oblast pro rekreaci v zeleni a volnočasové aktivity. Investorem těchto revitalizačních opatření je odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy. Práce prováděla městská organizace Lesy hl. m. Prahy.

ZÁVĚR

Akce na Rokytky jsou součástí rozsáhlého celopražského projektu „Potoky pro Život“ v rámci kterého jsou postupně revitalizovány a upravovány pražské potoky. Od roku 2005 bylo na území Prahy zrevitalizováno více jak 12,3 km potoků a vyhloubeno 14 000 m² tůň. Další informace o revitalizacích v Praze lze získat na www.praha-priroda.cz.

Nové koryto Rokytky nad Hořejším rybníkem. Foto www.andruvision.cz